

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

& omnia entia naturalia, ad illam ut finem ordinari, & ex ejus intentione imperativè procedere.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò: Apostolus ad Roman. 8. exponens effectus divinæ prædestinationis, primo loco recenset vocationem, dicens: Quos prædestinavit, hos & vocavit. At si substantia prædestinati esset effectus prædestinationis, debuisset incipere ab ipso esse substantiali prædestinati, & non ab ejus vocatione: Ergo ex Apostolo substantia prædestinati non est prædestinationis effectus.

74. Confirmatur ex D. Thoma ibidem lect. 6. ubi explicans præfata verba Apostoli, sic ait: *Primum autem in quo incipit prædestinatio impleri, est vocatio hominis, quæ quidem est duplex: una exterior, quæ fit ore predicatoris; & alia interior, quæ nihil aliud est quam quidam mentis instinctus quo cor hominis movetur a Deo, ad assentiendum huic quæ sunt fidei vel virtutis.* At si substantia prædestinati esset effectus prædestinationis, non inciperet prædestinatio in vocatione impleri, sed potius inciperet in substantiæ productione: Ergo illa non est prædestinationis effectus.

75. Confirmatur amplius ex eodem S. Doctore super caput 1. ejusdem Epistolæ lect. 3. ubi postquam asseruit, prædestinare nihil aliud esse quam ante in corde disponere quid sit de aliqua refaciendum, hæc verba subiunxit: *Potest tamen aliquis de futura rei seu operatione disponere: uno modo quantum ad ipsam rei constitutionem, sicut artifex disponit qualiter debeat facere domum. Secundo modo quantum ad ipsam usum vel gubernationem rei, & ad hæc secundam prædispositionem pertinet prædestinatio, non ad primam; id enim quo aliquis vivit, refertur in finem: sed cum res in se ipsa constituitur, non dirigitur ex hoc ipso in aliud, unde præ dispositio constitutionis rei, propriè prædestinatio dici non potest.* Et paucis interpositis ait: *Relinquitur ergo quod prædestinatio dicatur propriè eorum solum quæ sunt supra naturam.* At generatio substantiæ prædestinati pertinet ad rei constitutionem, & supra naturam non est: Ergo non est propriè prædestinationis effectus.

76. Respondeo negando sequelam Minoris. Quia Apostolus ibi effectus prædestinationis imperatos & improporcionados, qualis est ipseus prædestinati substantia, non recenset, sed tantum elicitos & proporcionados, seu proximè ad beatitudinem conducentes, inter quos vocatio est prior, saltem ordine executionis, & idcirco ab illa incipit. Ex quo patet responsio ad primam confirmationem desumptam ex auctoritate Divi Thomæ, ibi enim S. Doctor solum intendit quod vocatio est primum in quo incipit prædestinatio impleri, vel inter effectus elicitos seu proporcionados, vel inter ea quæ per se requiruntur ad prædestinationem, ut propriè media non verò absolute: substantia autem prædestinati non est effectus prædestinationis, ut medium, sed ut subiectum.

77. Ad secundam confirmationem, dicitur generationem substantiæ & prædispositionem, considerari posse dupliciter. Vel præcisè in ordine ad agens, vel prout ad finem dirigitur. Primo modo prædispositio illius non est prædestinatio, sed ars, ut docuit D. Thomas quæst. 5. de verit. art. 1.

A ad 9. Secundo modo, si dirigitur ad finem naturalem, est providentia naturalis, si ad supernaturalem est providentia supernaturalis generalis, si ad supernaturalem efficaciter, est prædestinatio. Et consequenter substantia prædestinati, ut subest primo ordini ad finem, est effectus providentiæ naturalis: ut subest secundo, est effectus providentiæ generalis: ut subest tertio, est effectus prædestinationis. Quando autem ad D. Thomas prædestinationem propriè esse solum eorum quæ excedunt facultatem naturalem intelligendus est de effectibus elicitis, vel si de imperato, de excessu quoad ordinem, non quoad substantiam.

B Objicies secundò: Effectus prædestinationis debent esse ex meritis Christi: Sed substantia prædestinati non est ex meritis Christi: Ergo non est effectus prædestinationis. Major constat: Christus enim omnes effectus nostræ prædestinationis promeruit, ut docetur in materia de incarnatione. Minor verò probatur ex Augustino Epistol. 105, ubi ait: *Christus non pro illis ut homines crederentur, sed pro impiis mortuus est ut iustificarentur.*

Respondeo concessa Majori, distinguendo Minorem. Substantia prædestinati nude sumpta & intra limites puræ naturæ considerata, concedo. Ut ordinatur ad gratiam & gloriam, & ad illam efficaciter transmittitur, nego. Ex quo patet responsio ad locum Augustini: solum enim intendit, hominis generationem, intra limites puræ naturæ consideratam, non esse ex meritis Christi; non negat tamen, illam ut ordinatam & transmissam ad gratiam & gloriam, cadere sub meritis illius.

C Addo, quod multa deputantur meritis Christi, propter quæ tamen mortuus non dicitur meruisse sibi gloriam corporis, & sui nominis exaltationem, ut in confesso est apud omnes Catholicos: meruisse etiam illuminationes & gaudia accidentalia Angelorum, ut plures docent, & tamen non dicitur mortuus propter gloriam sui corporis, & proprii nominis exaltationem, nec propter illuminationes & gaudia accidentalia Angelorum. **D** Mors etiam præmatura illius qui rapitur ne malitia mutet intellectum ejus, effectus est meritorum Christi, & propriè prædestinationis. Nativitas etiam parvuli prope fontem, ex qua provenit quod illi ministraretur baptismus, & in gratia decedat est effectus prædestinationis, & meritorum Christi: Et tamen non dicitur Christus mortuus pro aliquo cito moriatur, nec ut prope fontem nalcatur. Quorum omnium ratio est, quia particula, propter, denotat finem præcipuum mortis & passionis Christi: unde quia hæc omnia non sunt finis præcipui mortis & passionis Christi, quæ ad justificationem & gloriam electorum tanquam ad finem præcipuum ordinantur, ideo est meritis Christi deputentur, non tamen Christus dicitur mortuus pro illis.

E Objicies tertio: Prædestinatio hominum eorum substantiam productam, vel saltem prævisam supponit: Ergo eam non casualiter. Consequentia patet, Antecedens probatur primò. Prædestinatio nostra supponit culpam originalem, cum illam supponat prædestinatio Christi, ut et Augustino docet D. Thomas 3. p. q. 1. art. 4. & nostra posterior sit prædestinatione Christi: At peccatum originale supponit substantiam prædestinati productam: Ergo prædestinatio nostra substantiam prædestinati prævisam supponit.

Secundo,

Secundo, Ante voluntatem prædestinandi & eligendi, hos determinatos homines præ alijs, intelligitur in Deo voluntas antecedens salvandi omnes homines; hæc enim generalis voluntas præcedit illam specialem, quæ discernit prædestinatos à reprobis: Sed voluntas illa generalis salvandi omnes homines supponit eorum substantiam & esse, cum supponat voluntatem eos creandi: Ergo prædestinatio substantiam prædestinati productam supponit.

Tertio substantia prædestinati per providentiam naturalem producitur: Sed providentia naturalis antecedit supernaturalem, sicut natura præcedit gratiam: Ergo prædestinatio substantiam prædestinati supponit.

Denique, forma accidentalis supponit esse subiecti, in quo recipitur, & consequenter voluntatem ejusdem formæ supponit volitionem ejusdem subiecti: Sed decreto prædestinationis vult Deus homini dare gloriam, tanquam accidens illi superadditum: Ergo tale decretum supponit volitionem subiecti illius, quod est ipsa prædestinati substantia.

Respondeo negando Antecedens: Ad cuius primam probationem, distinguo Majorem. Supponit culpam originalem: in uno genere causæ, scilicet materialis, concedo Majorem. In omni genere causæ, nego Majorem, & concessa Minor distinguo. Consequens distinctione Majoris:

Ad secundam & tertiam probationem ejusdem Antecedentis eodem modo respondendum est, nempe voluntatem antecedentem salvandi omnes homines, & providentiam naturalem antecedere prædestinationem in genere causæ materialis, & esse posteriores illâ in genere causæ finalis, quod iustitiam, ut substantia prædestinati sit prædestinationis effectus, ut supra ostendimus, & amplius declarari potest: Ex eo enim, quod ista decreta priora sint decreto electivo ad gloriam, non sequitur esse independentia ab illo: Ergo nec sequitur effectus talium decretorum non causati ex vi decreti electivi ad gloriam. Consequentia patet, Antecedens autem probatur. Bene stat unum decretum esse prius alio in uno genere causæ, & in alio dependere ab illo: Ergo ex eo quod providentia naturalis, & voluntas antecedens salvandi omnes homines, & decretum permittendi peccatum originale priora sint decreto electivo ad gloriam, non sequitur ea non dependere ab illo.

Secundo id probatur argumento ad hominem, contra aliquos ex nostris. Nam Thomistæ unanimiter docent, auxilia sufficientia esse in prædestinationis effectus prædestinationis, & tamen illa sunt effectus providentiæ communis supernaturalis, quæ prior est providentiæ prædestinativâ, ut ipsi fatentur. Ergo ex eo, quod substantia prædestinati sit effectus providentiæ naturalis, & hæc prædestinatione sit prior, malè colligitur id esse de facto prædestinationis effectum. Undè

Ad ultimam probationem Antecedentis principalis, distinguo Majorem. Forma accidentalis supponit esse subiecti in quo recipitur, in genere causæ materialis, concedo. In omni genere causæ semper, nego. Nam quando forma accidentalis habet rationem finis cuius gratiâ, sicut habet gloria respectu prædestinati, tunc licet subiectum recipientem illius præcedat in ordine executionis, & in genere causæ materialis, & superadditivæ, illa tamen est prior subiecto in quo recipitur, in ordine intentionis, & in genere causæ

finalis. Undè ex hoc potest desumi efficax argumentum in favorem nostræ sententiæ: cum enim substantia ipsius prædestinati ordinetur ad gloriam, sicut finis cui ad finem qui, sive cuius gratiâ, debet ex intentione gloriæ, ut finis procedere, vel imperari.

Objicies ultimum: Si substantia prædestinati, vel ejus productio esset effectus prædestinationis, esset primus illius effectus; nihil enim est prius ipsâ substantiâ rei & productione illius: Sed hoc non potest dici: Ergo nec illud. Major est evidens, Minor verò probatur primo. Si substantia prædestinati esset primus prædestinationis effectus, qui assereret dari ex parte nostræ causæ meritoriam, vel dispositivam primæ vocationis, ut dicebant olim Semipelagiani, non propterea teneretur fateri dari in nobis causam nostræ prædestinationis: Sed hoc est falsum, & contra communem Theologorum sententiam: Ergo & illud. Sequela probatur: Ut ex parte nostræ detur aliqua causa nostræ prædestinationis, necesse est, ut detur aliqua causa primi effectus illius: At licet daretur ex parte nostræ causæ primæ vocationis, non daretur causa primi effectus prædestinationis; ipsa enim vocatio non esset primus ejus effectus, sed potius ipsum creationis donum, cuius nulla potest in nobis causa præsupponi: Ergo dato quod substantia prædestinati sit prædestinationis effectus, clarè sequitur, eum, qui fateretur dari ex parte nostræ causæ primæ vocationis, non ideo teneri concedere, dari ex parte nostræ causæ prædestinationis.

Respondeo distinguendo Majorem. Esset primus illius effectus, impetratus & improportionatus, concedo Majorem. Elicitus & proportionatus, nego Majorem. Ad cuius probationem dicendum est, quod ex eo, quod aliquis assereret dari ex parte nostræ causæ primæ vocationis, necessariò fateri deberet, dari etiam ex parte nostræ causæ nostræ prædestinationis; quia licet non diceret dari ex parte nostræ causæ primi effectus, abstrahendo ab elicitis & imperatis à proportionatis & improportionatis; assereret tamen, dari ex parte nostræ causæ primi effectus elicitis & proportionatis: quod satis est, ut ex parte nostræ detur causa nostræ prædestinationis.

Respondeo negando Antecedens: Ad cuius primam probationem, distinguo Majorem. Supponit culpam originalem: in uno genere causæ, scilicet materialis, concedo Majorem. In omni genere causæ, nego Majorem, & concessa Minor distinguo. Consequens distinctione Majoris:

Ad secundam & tertiam probationem ejusdem Antecedentis eodem modo respondendum est, nempe voluntatem antecedentem salvandi omnes homines, & providentiam naturalem antecedere prædestinationem in genere causæ materialis, & esse posteriores illâ in genere causæ finalis, quod iustitiam, ut substantia prædestinati sit prædestinationis effectus, ut supra ostendimus, & amplius declarari potest: Ex eo enim, quod ista decreta priora sint decreto electivo ad gloriam, non sequitur esse independentia ab illo: Ergo nec sequitur effectus talium decretorum non causati ex vi decreti electivi ad gloriam. Consequentia patet, Antecedens autem probatur. Bene stat unum decretum esse prius alio in uno genere causæ, & in alio dependere ab illo: Ergo ex eo quod providentia naturalis, & voluntas antecedens salvandi omnes homines, & decretum permittendi peccatum originale priora sint decreto electivo ad gloriam, non sequitur ea non dependere ab illo.

Secundo id probatur argumento ad hominem, contra aliquos ex nostris. Nam Thomistæ unanimiter docent, auxilia sufficientia esse in prædestinationis effectus prædestinationis, & tamen illa sunt effectus providentiæ communis supernaturalis, quæ prior est providentiæ prædestinativâ, ut ipsi fatentur. Ergo ex eo, quod substantia prædestinati sit effectus providentiæ naturalis, & hæc prædestinatione sit prior, malè colligitur id esse de facto prædestinationis effectum. Undè

Ad ultimam probationem Antecedentis principalis, distinguo Majorem. Forma accidentalis supponit esse subiecti in quo recipitur, in genere causæ materialis, concedo. In omni genere causæ semper, nego. Nam quando forma accidentalis habet rationem finis cuius gratiâ, sicut habet gloria respectu prædestinati, tunc licet subiectum recipientem illius præcedat in ordine executionis, & in genere causæ materialis, & superadditivæ, illa tamen est prior subiecto in quo recipitur, in ordine intentionis, & in genere causæ

finalis. Undè ex hoc potest desumi efficax argumentum in favorem nostræ sententiæ: cum enim substantia ipsius prædestinati ordinetur ad gloriam, sicut finis cui ad finem qui, sive cuius gratiâ, debet ex intentione gloriæ, ut finis procedere, vel imperari.

S. III.

Corollaria præcedenti doctrinæ.

EX dictis colliges primo, bona omnia naturalia esse effectus prædestinationis imperatos nam quamvis fiant ex providentia naturali, per prædestinationem tamen ordinantur ad salutem & bonum electorum. Undè D. Thomas 1. 2. quæst. 114. art. 10. & 2. 2. quæst. 17. art. 2. & quæst. 83. art. 6. docet bona temporalia in prædestinatis conducere ad beatitudinem, ideoque posse cadere sub merito, & esse obiectum spei, ac pro illis posse fieri orationes.

Colliges secundo: locum & tempus nascendi & moriendi, aliisque nativitatibus & mortibus circumstantiis, esse in electis prædestinationis effectus: quia etiam hæc in prædestinatis ad finem prædestinationis conducunt. Nam pudrum verbi gratiâ statim moriturum, nasci prope fontem, conducit ut ei baptismus conferatur, sicque salvetur; & hominem, dum est in statu gratiæ, suffocari in flumine, vel à latronibus occidi, aut a liâ morte violenta & fortuitâ mori, conducit illi ut in gratia decedat, & gloriam consequatur.

H Undè